

Mirva Lohiniva-Kerkelä

Terveysoikeus

Health Law

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND
Pohjoisen puolesta – maailmaa varten

Osana oikeustieteiden systematiikkaa

Oikeudenalana uusi

- ✓ Terveyden- ja sairaanhoitoa koskevia normeja niin kauan kuin toimintaa on harjoitettu
  - ✓ Lääkintätoimen sääntely Suomessa alkoi 1500-luvun lopulla
  - ✓ Julkisen sairaanhoidon sääntely alkoi vahventua 1800-luvun alkupuolella
  - ✓ Potilaan lakisääteiset oikeudet huomattavasti uudempi ilmiö (1990-luvun alussa)
- ✓ Myös oikeustieteen systematiikka oli erilainen
  - ✓ Jolloin tämä sääntely ja periaatteet sijoitettiin olemassa olevaan systematiikkaan

Yhtymäkohtia perinteisille oikeudenalajoille

Oikeudenalana uusi

- ✓ Rikosoikeutta
  - ✓ Terveydenhuollon ammattihenkilöiden vastuu toiminnastaan
- ✓ Hallinto-oikeutta
  - ✓ Julkisten terveystalvelujen järjestämisen sääntely
- ✓ Vahingonkorvausoikeutta
  - ✓ Potilasvahinkojen korvaaminen
- ✓ Henkilöoikeutta/persoonallisuus-oikeutta
  - ✓ Potilaan oikeudet

Eriytyminen omaksi alakseen

Oikeudenalana uusi

- ✓ Sosiaalioikeutta
  - ✓ Eryteisesti oikeus riittäviin terveystalveluihin sosiaalisena oikeutena
- ✓ Lääkintäoikeutta
  - ✓ Näkökulma potilas- terveydenhuollon ammattihenkilö suhde
- ✓ Potilasoikeutta
  - ✓ Keskiössä potilaan oikeus terveystalveluihin ja laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon
- ✓ Bio-oikeutta
  - ✓ Lääketieteellinen tutkimus, ihmisten kudosten käyttäminen, lisääntymisteknologia, geenitekknologia
- ✓ mikään ei kata kokonaan sitä normistoa ja niitä periaatteita mitkä terveydenhuoltoa, terveyden- ja sairaanhoitoa sääntelevät

Terveysoikeus

Oikeudenalana uusi

- ✓ Keskeistä sisältöä ne normistot ja periaatteet, jotka ohjaavat
  - ✓ Terveyspalvelujen tuottamista
  - ✓ Terveystuon ammattihenkilöiden asemaa ja toimintaa
  - ✓ Potilaan asemaa ja oikeuksia
  - ✓ Lääketieteellisiä erityiskysymyksiä
- ✓ Perusoikeusnäkökulma
  - ✓ Terveystuon- ja sairaanhoitopalveluja tarvitsevan henkilön perusoikeuksien turvaaminen
- ✓ Käsitteenä laajempi kuin lääkintäoikeus/potilasoikeus/bio-oikeus
  - ✓ Näitä yhdistävä
- ✓ Rinnastuu sosiaalioikeuteen

Suomalaisia alan tutkijoita mm.

Oikeudenalana uusi

- ✓ Raimo Lahti
- ✓ Mirva Lohiniva-Kerkelä
- ✓ Lasse Lehtonen
- ✓ Irma Pahlman
- ✓ Salla Lötjönen
- ✓ Riitta Burrell
- ✓ Liisa Nieminen

Tulevaisuudesta

Oikeudenaalana uusi

- ✓ Sääntelyn lisääntyminen ja tarkentuminen
- ✓ Sote-uudistus
  - ✓ Palveluvalikoima ja priorisointi
  - ✓ valinnanvapaus
- ✓ Digitalisaatio
- ✓ Lääketieteen ja sen menetelmien kehitys
- ✓ Tarkoittaa entistä enemmän alan oikeudellistumista

Kiitos!

ulapland.fi

